

[Bertel Dahlgaard.]

disse beslutninger sidste sommer er skabt politisk ro om denne sag, thi det forstås efterhånden utvivlsomt nu det danske folk og danske sydslesvigere, at hvad der her skal nås, skal nås på et grundlag, hvor alle betydende kræfter herhjemme står samlet i forholdet til den øvrige verden.

Lad mig i denne forbindelse sige, i anledning af det ærede medlem hr. Ole Bjørn Krafts udtalelse før, at heller ikke jeg ynder, at der i den offentlige debat anvendes stærke, personligt sårende udtryk, men det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft bør på den anden side ikke glemme, at næppe nogen anden dansk borger har fremsat så ærefornærmende, for ikke at sige tillige uforkammede udtalelser mod såvel statsministeren som andre landsmænd som Sydslesvigsk Udvalgs formand, hr. Hansen Larsen.

Vender jeg mig herefter til selve den parlamentariske situation, som den tegner sig ved rigsdagssamlingens slutning, da forekommer det mig, at den med stor klarhed peger hen mod en bestemt sags løsning.

Regeringen er ved en lykkelig førelse i denne vinter undsluppet alle onde anslag, den har vist viljen til livet under en mindretalsregerings vilkår, og det skal folketingset påskønne, særlig når det erindres, at det ikke er så længe siden, vi havde en mindretalsregering, der mente at kunne optræde, som om den var en flertalsregering.

Men den nuværende regering er jo ikke blot en mindretalsregering. Netop ved samlingens slutning har det atter manifesteret sig, at den på et så vigtigt område som landets militær- og udenrigspolitik står her i tinget med en vældig majoritet, flankeret og støttet med begejstring af venstre og konservative.

Jeg drager af alt dette den slutning, at regeringen nu har tid og styrke til hurtigt at løse den sag, som såvel den tidligere venstre-regering som denne regering forpligtede sig til at løse ved den højtidelige nedsættelse af en stor forfatningskommission. Vi har nu fire sommermåneder foran os. Dersom statsministeren for alvor lægger sig i selen med grundlovssagen, kan den ligge færdig til behandling på rigsdagen til efteråret.

Der har måske aldrig her i landet foreligget så store muligheder for at samle en enig rigsdag om en ny forfatning, men det er nu, der må handles, og det glæder mig, at den højtærede statsminister i går har taget et så stærkt initiativ i denne sag. Regeringen vil selvfølgelig ikke overfor befolkningen kunne bære det ansvar, at der f. eks. til vinter opstår en politisk krise med ekstraordinære

valg, som atter ville udskyde grundlovssagen i årevis, hvis ikke grundlovsforhandlingerne er ført så langt frem, at valget samtidig kan blive et grundlovsvalg. Det ville heller ikke være attråværdigt atter en gang at skulle udelukke alle borgere under 35 år fra at stemme til det ene af rigsdagens ting.

Det radikale venstre vil gøre sit yderste for at bidrage til, at forfatningskommissionens underudvalg kan tilendebringe deres arbejde nu i den rigsdagsløse periode.

Indenfor det radikale venstre tror vi, at en ny grundlov ikke blot vil betyde, at lands-tinget i sin nuværende skikkelse forsvinder, at alle borgere over 23 år får fuld politisk borgerret, og at der opnås en yderligere sikring af vort parlamentariske styresæt. Vi tror, at en ny grundlov tillige vil bidrage til, at der skabes bevægelse og fornyelse i adskilligt indenfor dansk politisk liv, der i øjeblikket kan synes stivnet i gamle former og vaner. Det behøver slet ikke at betyde en utidig kritik eller undervurdering af de værdier, vort nuværende folkestyre rummer, at vi erkender, at det også har sine mangler.

De fleste af os herinde er mellemkrigstidens mænd og kvinder. Vi må være klar over, at de voldsomme rystelser, de sidste 10 år har bragt, skaber nye vilkår også for et frugtbart statsliv og får meget nyt til at gro frem i menneskenes sind, som vil søge nye veje og nye former, og som vi må prøve på at forstå, hvis vi vil gøre os håb om at formidle overgangen fra det, der var, til det, der skal komme.

Det gælder både i det økonomiske og politiske liv, at gamle forestillinger fortsat lever i menneskers tankegang, længe efter at udviklingen har berøvet dem deres gyldighed. Man lever i stort omfang i en forestillingskreds, der forlængst er udhulet af begivenhederne og derfor ikke afgiver et sandt billede af den faktiske tilstand.

Det er åbenbart for enhver, at den parti-gruppering, der i dag findes her i folketinget, slet ikke afspejler de virkelige politiske lagdelinger i befolkningen. Ser man bort fra kommunisterne, kan det siges med fuldkommen sikkerhed, at meget store kredse af mennesker tænker og føler omtrent ens, har samme grundsyn, men ikke desto mindre står spredt rundt i de politiske partier, skønt kun gamle fordomme skiller dem, medens der udenfor partierne står store skarere, som er søgende overfor det alt sammen.

Denne fastgroen i det hidtidige blev vi mindet om på en særlig måde for et par dage siden, da „Sorø Amtstidende“ atter anråbte partierne venstre og konservative om at slutte sig sammen i eet parti, fordi de, som